

Spørsmål

Hvordan vil du gjerne bli husket?

REFLEKTERENDE

Fortell dine nærmeste hvordan du ønsker å bli husket. Det er ofte en hyggelig samtale som de etterlatte vil være takknemlige for å ha hatt med deg, men som man dessverre ofte utsetter til det er for sent.

Spørsmål

Har du notert konkrete ønsker for fordelingen av innboet ditt?

REFLEKTERENDE

Du bestemmer hvem som skal arve hva av det vanlige innboet og personlige eiendeler. Det kan for eksempel være et spesielt maleri eller et møbel. Lag en liste – også kalt en innbofortegnelse – over ønskene dine, og del den med dine nærmeste. Skriv gjerne hvorfor nettopp de skal få denne gjenstanden. Det vil bety mye for dem. Listen må dateres og signeres av deg for å være gyldig.

Spørsmål

Ville du blitt stolt hvis en av dine nærmeste etterlot noe til en god sak?

REFLEKTERENDE

Flere og flere velger å tilgodese en god sak i testamentet sitt. Se for deg at en du er glad i gjorde det – hvordan ville du reagere? Ville du være stolt av den personen?

Spørsmål

Hva skal skje når du ikke er her lenger?

REFLEKTERENDE

Det gir ro i sinnet dersom du har ordnet alt på en god måte for dine pårørende, slik at de vet hva som skal skje. Del ønskene dine når det gjelder for eksempel begravelsen din og innboet ditt, og opprett et testament. Snakk med dine pårørende om det. Fortell dem hvor alt er og hva dine ønsker er.

Spørsmål

Hvilken forskjell vil du gjøre med arven din?

REFLEKTERENDE

Det er helt sikkert noe du synes er viktig i livet ditt – noe du gjerne vil endre eller bidra til. Se for deg at du gir en del av formuen din til din hjertesak: Hvilket eller hvilke formål skulle det gå til, og hvilken forskjell ønsker du å være med på å gjøre?

Spørsmål

Hvem skal ordne det praktiske rundt dødsfallet ditt?

REFLEKTERENDE

Hvis det skulle skje noe med deg og du går bort, er det mye som må ordnes. Dette kan du overlate til dine pårørende. Hvis de ønsker det, kan de få hjelp av for eksempel en advokat til papirarbeidet. Dersom du ønsker at en bestemt advokat skal stå for papirarbeidet, kan du bestemme dette i testamentet ditt.

Spørsmål

Vurderer du å sette av en sum til en hjertesak eller en ideell organisasjon?

REFLEKTERENDE

Mange mennesker donerer i løpet av livet sitt til ulike hjertesaker. Stadig flere velger også å testamentere til en god sak for på den måten å sikre at verdiene som er viktige for dem, også lever videre i fremtiden. Vurderer du også å gjøre det? Kjenner dine nærmeste sakene du brenner for – og kjenner du deres? Snakk med hverandre om det.

Spørsmål

Kunne du tenke deg å etterlate arv både til familien og en sak du bryr deg om?

REFLEKTERENDE

Du trenger ikke å velge mellom å etterlate arv til dine nærmeste eller til en god sak – du kan gjøre begge deler. Du kan for eksempel velge å etterlate et pengebeløp eller en prosentandel til en organisasjon. Få veiledning hos den ideelle organisasjonen eller en advokat om de ulike mulighetene.

Spørsmål

Hvem skal arve deg?

FAKTA

Uten testament fordeler loven arven din slik:

1. Først ektefelle/samboer og barn. De har alltid rett til en del av arven.
2. Har du ikke barn, går arven til foreldrene dine – hvis de er døde, til søsken, nieser og nevøer.
3. Finnes ikke de heller, går arven til besteforeldre, tanter, onkler og søskenbarn.
4. Husk at ektefelle/samboer og barn har rettigheter etter loven som begrenser testasjonsfriheten. Har du verken ektefelle/samboer eller barn, kan du fritt selv bestemme i testament hvem som skal arve deg.

Spørsmål

Hvorfor bør du opprette et testament?

FAKTA

Du bør opprette et testament for å sikre at verdier og gjenstander fordeles nøyaktig som du ønsker, spesielt hvis du vil tilgodese andre enn livsarvinger (samboer, venner, organisasjoner), har sær barn, eller ønsker å unngå konflikter i familien. Uten testament bestemmer arveloven den økonomiske fordelingen, som ikke alltid samsvarer med dine ønsker, særlig for samboere som ikke arver automatisk.

Spørsmål

Betaler ideelle organisasjoner skatt på arv?

FAKTA

Arv til organisasjoner går uavkortet til formålet, fordi de er fritatt fra å betale skatt og avgift til staten for sin ideelle virksomhet og inntekter de får som arv. Dette betyr at hvis du for eksempel bestemmer at 100 000 kr skal gå til en hjertesak, får organisasjonen alle 100 000 kr.

Spørsmål

Vet du hvor mange organisasjoner eller formål du kan inkludere i testamentet ditt?

FAKTA

Det finnes ingen øvre grense for hvor mange hjertesaker/ veldedige organisasjoner du kan inkludere i testamentet ditt. Tenk nøye over hva du ønsker å overlate til hver enkelt organisasjon. Du kan også alltid kontakte den organisasjonen du planlegger å inkludere i testamentet ditt.

Spørsmål

Hvordan vil du fordele arven din?

FAKTA

Din sivilstatus og familiesituasjon må alltid hensyntas når du oppretter testament. Har du ikke ektefelle/samboer, men livsarvinger, så kan du bestemme over 1/3 av formuen, mens 2/3 er pliktdelsarv til livsarvinger (barn, barnebarn osv.), begrenset til 15 ganger grunnbeløpet (G) per person. Du kan ikke gjøre barn arveløse, men du kan bestemme hvem som får friarven (det som er over pliktdelsarven) og organisasjoner/venner kan arve disse pengene.

Spørsmål

Hva koster det å opprette et testament?

FAKTA

Prisen for et testament varierer fra gratis hvis du skriver det selv (men med risiko for ugyldighet) til rundt 4 000–10 000 kr for advokatbistand, avhengig av kompleksitet og om det er en pakkeløsning eller timepris. Oppbevaring hos tingretten koster rundt 1 000–1 100 kr, mens digitale løsninger tilbyr testament for noen tusenlapper. Uansett hvilken løsning du velger er det viktig å tenke over at det du disponerer over ofte er store verdier, og det er for arvingene dine viktig at du har et velformulert og gjennomarbeidet testament. Om du vil gi noe til en eller flere organisasjoner, kan du i mange tilfeller få dekket kostnad for oppsett av testament.

Spørsmål

Hvordan sikrer du at testamentet ditt blir fulgt?

FAKTA

For å sikre at testamentet ditt følges, må det være gyldig opprettet (skriftlig, signert av deg og to habile vitner) og oppbevart sikkert, helst levert til tingretten for oppbevaring, noe som garanterer at det blir funnet og lagt frem ved dødsfallet. I tillegg kan det være lurt å snakke med de nære arvingene for å unngå fremtidige konflikter og sikre en smidigere arvefordeling i tråd med dine ønsker.

Spørsmål

Kjenner du fordelene ved å gi mens du lever?

FAKTA

Gaver til veldedige formål gir rett til skattefradrag på opptil 22,5% (for 2026). Ved å gi mens du lever, kan du følge resultatene av gavene og se hvilken forskjell de gjør i den eller de organisasjonene du ønsker å støtte.

Spørsmål

Trenger du en advokat for å skrive testamentet ditt?

FAKTA


Nei, men «Det Gode Testament» anbefaler at du bruker en advokat. En advokat kan hjelpe deg med å vurdere alle relevante forhold i testamentet ditt – for eksempel om arven skal være særøie for arvingene, hvordan arven fordeles best, og om en ideell organisasjon skal arve, og at testamentet ikke gir rom for ulike tolkningsalternativer. En erfaren advokat hjelper deg med alt det du kanskje ikke tenker å spørre om. Snakk gjerne med andre om gode advokater, eller finn en liste over anbefalte advokater på Advokatguiden.no.

Spørsmål

Vet du hva digital arv er?

FAKTA

Digital arv handler om de mange digitale sporene vi etterlater oss. Kjenner arvingene dine passordene til sider som Facebook, LinkedIn eller Google? Hvordan ønsker du at det du har lagret på PC-en eller andre digitale medier skal håndteres? Tenk over dette og informer dine nærmeste eller drøft med din advokat.



Spørsmål

Hva skjer hvis en organisasjon står som arving i testamentet ditt?

FAKTA

Når en frivillig organisasjon arver, kan de sørge for at hus og leilighet blir ryddet, tømt og solgt, regninger, gjeld og skatt blir betalt i henhold til reglene, og at verdiene dine blir fordelt slik du har ønsket.